

Dönem : 4
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 53

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Karadeniz'de Türk ve Sovyet Karasuları Arasındaki Deniz Hudut Hattının Tespiti Hakkında Protokol'ün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/104)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71-1638/2171

11 . 4 . 1974

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 10 . 4 . 1974 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında Karadenizde Türk ve Sovyet Karasuları Arasındaki Deniz Hudut Hattının Tespiti hakkında Protokolün onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı» ve gerekçesi ile protokol ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

GEREKÇE

Türk ve Sovyet kara hududu, 1921 tarihli Moskova ve Kars Andlaşmalarına dayanılarak 1926 tarihli Protokole göre tespit olunmuş ve bugüne dek bu sınır koruna gelmiştir.

Ancak iki ülke arasında Karadenizde karasularını ayıran sınırın belirli ve kesin bir şekilde tespit edilmemiş bulunması hasebiyle, 1967 tarihinde Sovyetlerle kara hududunun yeniden işaretlenmesi (Rödemarkasyonu) hakkında Protokol imzalanırken iki tarafca Karadenizde karasuları hududunun da tespiti hususunda mutabakata varılmış ve yetkili heyetler arasında cereyan eden müzakereler sonucunda 17 Nisan 1973 günü Ankara'da bu konuda bir Protokol imzalanmıştır.

Devletler Hukukunda deniz ve hava hukuku konularının henüz tam istenilen seviyede tedvin edilmemiş olması bu konunun bugüne kadar kesin bir şekilde tespit olunamamasına başlıca neden teşkil etmiştir. Nitekim ancak 1958 yılında imzalanmış olan Cenevre Sözleşmesinin dâhi aradan geçen kısa süre zarfında ihtiyacı karşılıktan uzak bulunduğu anlaşılacakla yeni sözleşme tasarılarının hazırlanması çabalarına girişilmiştir.

Bununla beraber şu hususun da belirtilmesi yerinde olur ki, bitişik veya karşılıklı karasuları bulunan ülkeler arasındaki deniz sınır hattının tespiti konusunda, bir taraftan başlıca kıstas olan eşit mesafe prensibinde bir değişiklik getirilmeyeceği cihetle, diğer taraftan Türk - Sovyet karasuları hududunun tespiti görevinin de Türk - Sovyet kara hududunun yeniden işaretlenmesi (Rödemarkasyonu) Müşterek Komisyonuna tevdi edilmiş bulunması hasebiyle işbu protokolün heyetlerce müzakere ve imzası cihetine gidilmiştir.

Yukarıda arz edilen esaslar muvacehesinde Türk ve Sovyet Heyetleri, eşit mesafe prensibinden ve hakkaniyet ve eşitlik esaslarından hareketle Karadenizde Türk ve Sovyet karasuları arasındaki deniz hududunun, karasuları sınırı olan 12 deniz millik mesafede, 290 derece azimutu üzerinde tespiti hususunda mutabakata varmışlardır.

İşbu Protokolün onaylanmasından sonra ayrı bir teknik protokol ile hudut hattının yerinde tespiti hususunda teknik çalışmalar yürütülecektir.

Bu Protokol ile ilgili onaylamanın uygun bulunmasına dair kanun tasarısı üç maddeden müteşekkil olup;

Birinci maddesi, protokolün onaylanmasının uygun bulunmasına,

İkinci maddesi, yürürlük tarihine,

Üçüncü maddesi de yürütmenin Bakanlar Kurulunca yapılacağına dairdir.

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/104
Karar No. : 16

15 . 5 . 1974

Yüksek Başkanlığa

«Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında Karadeniz'de Türk ve Sovyet Karasuları Arasındaki Deniz Hudut Hattının Tespiti Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna dair Kanun Tasarısı», ilgili Bakanlık temsilcilerinin de katılmalarıyla, Komisyonumuz da incelenip görüşülmüştür.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonunda, gerekçede açıklanan hususlar Komisyonumuzca da uygun mütalaa edilmiş ve adı geçen tasarının aynen kabul edilmesine, 9 Mayıs 1974 günlü toplantıda karar verilmiştir.

Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Komisyon Başkanı	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Zonguldak	Zonguldak	İstanbul	Konya
<i>Cahit Karakaş</i>	<i>M. Zeki Okur</i>	<i>Reşit Ülker</i>	<i>Ali Kökbudak</i>
Ankara	Bursa	İstanbul	İstanbul
<i>Sabahattin Selek</i>	<i>Mehmet Emekli</i>	<i>Hasan Aksay</i>	<i>Cemal Suer</i>

İstanbul
Haluk Ülman

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında Karadeniz'de Türk ve Sovyet Karasuları Arasındaki Deniz Hudut Hattının Tespiti Hakkında Protokolün Onaylanmasını Uygun Bulundurmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti arasında 17 Nisan 1973 tarihinde Ankara'da imzalanan, «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında Karadeniz'de Türk ve Sovyet Karasuları Arasındaki Deniz Hudut Hattının Tespiti Hakkında Protokol»ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanuna Bakanlar Kurulu yürütür.

10 . 4 . 1974

Başbakan <i>Bülent Ecevit</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı <i>Necmettin Erbakan</i>	Devlet Bakanı <i>Orhan Eyüboğlu</i>	Devlet Bakanı <i>İ. Hakkı Birler</i>
Devlet Bakanı <i>Süleyman A. Emre</i>	Adalet Bakanı <i>Şevket Kazan</i>	Milli S. Bakanı <i>Hasan E. Işık</i>	İçişleri Bakanı <i>Oğuzhan Asiltürk</i>
Dışişleri Bakanı <i>Turan Güneş</i>	Maliye Bakanı <i>Deniz Baykal</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>Mustafa Üstündağ</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Erol Çevikçe</i>
Ticaret Bakanı <i>Fehim Adak</i>	Sağ. ve Sos. Yar. Bak. <i>Selâhattin Cizrelioğlu</i>	Gümrük ve Tekel Bak. <i>Mahmut Türkmenoğlu</i>	Gıda - T. H. Bakanı <i>Korkut Özal</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Ferda Güley</i>	Çalışma Bakanı <i>Önder Sav</i>	Sanayi ve Tek. Bak. <i>Abdülkarim Doğru</i>	Enerji ve Tab. Kay. Bak. <i>Cahit Kayra</i>
Turizm ve Tan. Bak. <i>Orhan Birgit</i>	İmar ve İsk. Bakanı <i>Ali Topuz</i>	Köy İş. ve Koop. Bak. <i>Mustafa Ok</i>	Orman Bakanı <i>Ahmet Şener</i>
	Gençlik ve Spor Bak. <i>Mustâfittin Y. Mete</i>		

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE SOVYET SOSYALİST CUMHURİYETLERİ BİRLİĞİ HÜKÜMETİ ARASINDA KARADENİZDE TÜRK VE SOVYET KARASULARI ARASINDAKİ DENİZ HUDUT HATTININ TESPİTİ HAKKINDA PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti,
Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği arasındaki iyi komşuluk ilişkilerini gözönünde bulundurarak ve
Karadenizde Türk ve Sovyet karasuları arasındaki deniz hudut hattını tespit etmeyi arzu ederek,

Bu Protokolü akdetmeye karar vermişler ve bu maksatla kendi yetkili temsilcileri sıfatıyla,
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tam yetkili Büyükelçi Mustafa Kenanoğlu'yu,
Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti tam yetkili Büyükelçi P. K. Yermoşin'i,
Atamışlardır.

Bu temsilciler, gerektiği şekilde ve tamamıyla usulüne uygun olarak düzenlendiği anlaşılan yetki belgelerini teati ettikten sonra aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır.

MADDE — 1

Âkit taraflar, Karadenizde Türk ve Sovyet karasuları arasında deniz hudut hattının, Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği arasındaki Devlet kara hududunun denizin kıyısında bulunan son noktasından başlayarak, 290 derece azimutu üzerinden, Türkiye Cumhuriyeti ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği karasularının dış sınırı (12 deniz mili) ile kesiştiği noktaya kadar devam ettiği hususunda mutabık kalmışlardır.

MADDE — 2

Âkit Taraflar, Karadeniz'de Türk ve Sovyet karasuları arasındaki hudut hattının mahallinde işaretlenmesi ile ilgili bütün çalışmalarını yapmak ve lüzumlu dokümanları düzenlemek üzere, eşitlik esaslarına istinaden, her bir Taraftan 5'er kişi katılmak suretiyle Deniz Hududunu İşaretleme Müsterek Türk - Sovyet Komisyonu kuracaklardır. Taraf Heyetleri, yukarıda zikredilen işlerin yapılması sırasında, lüzumlu miktarda ekipman ve teknik personel alabilirler.

MADDE — 3

Âkit Taraflar, Karadeniz'de Türk ve Sovyet karasuları arasındaki deniz hudut hattının işaretlenmesi çalışmalarının yapılması ile ilgili bütün masrafları eşit bir şekilde karşılayacaklardır.

MADDE — 4

Bu Protokol tasdiğe tabi olup tasdik belgelerinin teatisi gününden itibaren yürürlüğe girecektir. Tasdik belgeleri mümkün olan en kısa zamanda Moskova'da teati edilecektir.

Ankara'da Nisan 1973 tarihinde, Türkçe ve Rusça olmak üzere ikişer nühsa halinde düzenlenmiş olup her iki metin de aynı derecede muteberdir.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümetinin verdiği yetkiyle

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği
Hükümetinin verdiği yetkiyle

